

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เล่มที่ ๑๑

บทบรรณาธิการ

คำถาม ความผิดฐานลักทรัพย์เอาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และหลักทรัพย์โดยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนเงินสดจากบัญชีของผู้อื่น หากพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน เป็นความผิดอันยอมความได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๐๔/๒๕๖๒

ความผิดของจำเลยฐานลักทรัพย์เอาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเบิกถอนเงินอัตโนมัติหรือเอทีเอ็ม) ของผู้เสียหายไปในเวลากลางคืนและฐานลักทรัพย์โดยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนเงินสดจากบัญชีของผู้เสียหายในเวลากลางคืน ตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ (๑) วรรคหนึ่ง ปรากฏตามคำร้องขอให้ผู้พิพากษาอนุญาตให้ฎีกาและตามฎีกาของจำเลยซึ่งใจทกไม่ยื่นคำแก้ฎีกาโต้แย้งเป็นอื่นว่าจำเลยเป็นน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับ ส. ผู้เสียหาย ซึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๑ บัญญัติให้ความผิดนี้เป็นความผิดฐานหนึ่ง (ในมาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖) ที่ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ คดีนี้เมื่อในชั้นอุทธรณ์จำเลยได้ขอใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายเป็นเงินเท่าจำนวนที่จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนไป และผู้เสียหายทำหนังสือไม่ติดใจเอาความทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาแก่จำเลยอีกต่อไป จึงเป็นการยอมความคดีอาญาก่อนคดีถึงที่สุด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ วรรคสอง ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตามมาตรา ๓๙ (๒)

คำถาม ปลอมลายมือชื่อของเจ้าของบัตรประจำตัวประชาชนลงในสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่แท้จริง เพื่อรับรองความถูกต้อง โดยไม่มีการเติมหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนให้แตกต่างไปแต่อย่างใด เป็นความผิดฐานปลอมเอกสารราชการและใช้เอกสารราชการปลอมหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๐/๒๕๖๓

แม้โจทก์จะฟ้องว่าจำเลยทั้งสองปลอมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนซึ่งเป็นเอกสารราชการ แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความตามฟ้องว่าจำเลยทั้งสองเพียงแต่ปลอมลายมือชื่อของผู้เสียหายที่ ๑ ลงในสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่แท้จริงของผู้เสียหายที่ ๑ เพื่อรับรองความถูกต้องโดยไม่มีการเติมหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนให้

แตกต่างไปจากสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนนี้แต่อย่างใด สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าวยังคงเป็นเอกสารที่แท้จริง การปลอมลายมือชื่อผู้เสียหายที่ ๑ ลงในสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนจึงเป็นเพียงการปลอมเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ วรรคแรก (เดิม) เท่านั้น เมื่อจำเลยทั้งสองใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เสียหายที่ ๑ ดังกล่าว จึงไม่มีความผิดฐานใช้เอกสารราชการปลอม คงมีความผิดฐานใช้เอกสารปลอมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๒๖๔ วรรคแรก (เดิม) ซึ่งจำเลยทั้งสองเป็นผู้ร่วมกันปลอมและใช้เอกสารปลอม จึงต้องลงโทษฐานร่วมกันใช้เอกสารปลอมแต่กระหนเดียวตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง

คำถาม ผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดมีอำนาจฟ้องบริษัทจำกัดและกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนขอให้เพิกถอนงบการเงินของบริษัท หรือไม่

การนัดเรียกประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติงบการเงินดำเนินการผิดระเบียบ ผู้ถือหุ้นไม่ได้รับคำบอกกล่าวเชิญประชุม การฟ้องขอให้เพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ต้องฟ้องภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันลงมติหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๓๑๖/๒๕๖๒

โจทก์ทั้งสามฟ้องว่า จำเลยทั้งสามไม่ได้จัดให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติงบการเงินและการจัดทำงบการเงินไม่ถูกต้องตามหลักฐานเอกสารทางบัญชี คำฟ้องมีสภาพแห่งข้อหาเป็นสำคัญว่าจำเลยทั้งสามไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๙๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า งบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ลงนามในงบดุลนั้น หากข้อเท็จจริงเป็นไปตามคำฟ้อง โจทก์ทั้งสามก็ไม่อาจจะใช้สิทธิแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือออกเสียงลงคะแนนได้ว่างบการเงินที่จัดทำไว้สมควรได้รับการอนุมัติหรือไม่ สิทธิของโจทก์ทั้งสามในฐานะผู้ถือหุ้นย่อมถูกกระทบกระเทือน แม้กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ผู้ถือหุ้นฟ้องขอเพิกถอนงบการเงินได้โดยตรงก็ตาม แต่ตามสภาพแห่งข้อหาที่โจทก์ทั้งสามกล่าวอ้างมาแสดงถึงการถูกโต้แย้งสิทธิของโจทก์ทั้งสามในฐานะผู้ถือหุ้น โจทก์ทั้งสองมีอำนาจฟ้อง

การส่งคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่กระทำเฉพาะการลงประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ไม่ได้มีการส่งทางไปรษณีย์ตอบรับซึ่งหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นไปยังโจทก์ทั้งสาม

อีกทางหนึ่งซึ่งไม่เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๗๕ วรรคหนึ่ง แต่ทำให้การประชุมใหญ่และการลงมติอนุมัติงบการเงินที่เกิดขึ้นจริงไม่เป็นการประชุมใหญ่ และการลงมติเช่นนั้นไม่ กรณีมิใช่เรื่องจำเลยทั้งสามไม่ได้จัดให้มีการประชุมสามัญ ผู้ถือหุ้นประจำปี

โจทก์ทั้งสามซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นขอให้เพิกถอนงบการเงินซึ่งอยู่ภายใต้มติของที่ประชุมใหญ่ ผู้ถือหุ้นที่ได้จัดประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นและมีการลงมติอนุมัติงบการเงินแล้ว ย่อมมีผลเป็นการขอเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นที่อนุมัติงบการเงินนั้น ซึ่งการนัดเรียกประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติงบการเงินดำเนินการผิดระเบียบ ทำให้โจทก์ทั้งสามไม่ได้รับคำบอกกล่าวเชิญประชุม จึงอยู่ในบังคับที่โจทก์ทั้งสามจะต้องร้องขอหรือฟ้องคดีขอเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันลงมตินั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๙๕ โจทก์ทั้งสามฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนงบการเงินรอบปีบัญชีสิ้นสุดเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่จะฟ้องขอเพิกถอนได้ตามกฎหมาย โจทก์ทั้งสามหมดสิทธิฟ้องขอเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ที่อนุมัติงบการเงินนั้นได้

คำถาม การลาออกจากตำแหน่งกรรมการของบริษัท หากหนังสือลาออกระบุให้การลาออกมีผลในวันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติอนุมัติ ดังนี้ กรรมการที่ลาออกจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๒๙/๒๕๖๑

การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการโดยกรรมการคนใดที่จะลาออกต้องยื่นหนังสือลาออกต่อบริษัทและให้มีผลเป็นการพ้นจากตำแหน่งนับตั้งแต่เมื่อใดย่อมอยู่ภายใต้ข้อบังคับของจำเลยกำหนดไว้หรือตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เมื่อตามข้อบังคับของจำเลยในหมวด ๓ ว่าด้วยการกรรมการไม่ได้กำหนดไว้ว่าการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกรณีลาออกให้มีผลเป็นการพ้นจากตำแหน่งนับตั้งแต่เมื่อใด จึงต้องบังคับตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๑๕๓/๑ วรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า กรรมการคนใดจะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาออกต่อบริษัท การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงบริษัท เมื่อ ข. ได้มีหนังสือลาออกจากตำแหน่งกรรมการลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ โดยจำเลยได้รับหนังสือลาออกในวันเดียวกัน การลาออกจากตำแหน่งกรรมการของ ข. จึงมีผลเป็นการพ้นจากตำแหน่งนับตั้งแต่วันที่หนังสือลาออกไปถึงจำเลยคือวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ ส่วนที่หนังสือลาออกระบุให้การลาออกมีผลในวันที่ที่ประชุม

ผู้ถือหุ้นมีมติอนุมัติก็ตามก็เป็นเพียงการแสดงเจตนาฝ่ายเดียวของ ช. แต่หนังสือลาออกดังกล่าวจะมีผลเป็นการพ้นจากตำแหน่งนับตั้งแต่เมื่อใดย่อมต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับของบริษัท จำเลยกำหนดไว้หรือตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่นนี้เมื่อ ช. พ้นจากตำแหน่งกรรมการของจำเลยแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ จึงมิใช่กรรมการของจำเลยที่จะมีอำนาจเรียกประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของจำเลยได้ กรณีจึงมีเหตุให้เพิกถอนรายงานการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของจำเลยและเพิกถอนมติของที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทจำเลย

คำถาม ขณะซื้อที่ดินผู้ซื้อทราบในข้อสัญญาว่าไม่มีสิทธิใช้ทางพิพาท แต่หากที่ดินที่ซื้อที่มีดินแปลงอื่นล้อมอยู่จนไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ ผู้ซื้อจะมีสิทธิผ่านที่ดินพิพาทซึ่งล้อมอยู่ไปสู่ทางสาธารณะในฐานะทางจำเป็นได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๔๒/๒๕๖๒

ที่ดินของโจทก์ทั้งสองถูกแบ่งแยกมาจากที่ดินของบริษัท ศ. ซึ่งแม้ที่ดินของบริษัท ศ. จะเคยเป็นที่แปลงเดียวกับที่ดินของจำเลยมาก่อนก็จะถือโดยอนุโลมว่าที่ดินของโจทก์ทั้งสองแบ่งแยกมาจากที่ดินของจำเลยด้วยหาได้ไม่ กรณีไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่โจทก์ทั้งสองจะฟ้องจำเลยซึ่งเป็นผู้รับโอนที่ดินที่ที่ดินของบริษัท ศ. แบ่งแยกมาให้เปิดทางจำเป็น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๕๐ แต่ที่ดินของบริษัท ศ. ซึ่งเป็นที่ดินแปลงคงและที่ดินแปลงอื่นที่แบ่งแยกในคราวเดียวกันไม่ได้อยู่ติดต่อกับทางสาธารณะ ย่อมทำให้โจทก์ทั้งสองไม่สามารถใช้ที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นทางเข้าออกสู่ทางสาธารณะได้ จึงเป็นกรณีที่ที่ดินของโจทก์ทั้งสองมีที่ดินแปลงอื่นล้อมอยู่จนไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ โจทก์ทั้งสองมีสิทธิผ่านที่ดินซึ่งล้อมอยู่ไปสู่ทางสาธารณะได้ในฐานะทางจำเป็นตามมาตรา ๑๓๔๙ วรรคหนึ่ง

ขณะซื้อที่ดินแม้โจทก์ทั้งสองทราบในข้อสัญญาว่าไม่มีสิทธิใช้ทางพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินกลางของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรจำเลย หากจะใช้ทางพิพาทต้องมาติดต่อขออนุญาตจากจำเลยก่อนก็ตามก็เป็นเพียงข้อกำหนดในสัญญาที่ผู้ขายทำกับโจทก์ทั้งสอง ไม่ใช่เงื่อนไขของกฎหมายที่บัญญัติห้ามไว้ในเรื่องขอใช้ทางจำเป็น เพราะสิทธิในการใช้ทางจำเป็นเกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายโจทก์ทั้งสองมีสิทธิผ่านที่ดินของจำเลยออกสู่ทางสาธารณะซึ่งเป็นทางจำเป็นที่สะดวกและก่อให้เกิดความเสียหายแก่จำเลยน้อยที่สุดที่จะเป็นไปได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๔๙ วรรคสาม

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ